

Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skriftlig redogörelse för brandskyddet;

beslutade den 6 februari 2004.

Föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet finns i 2 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 2 kap. 1 och 2 §§ förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor samt i Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 2003:10) om skriftlig redogörelse för brandskyddet.

Följande allmänna råd och kommentarer kompletterar dessa föreskrifter.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i en författning (lag, förordning eller myndighetsföreskrifter) och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Statens räddningsverk

ELISABETH SÖDERBERG

Mette Lindahl Olsson
(Enheten för bebyggelse och miljö)

Bakgrund

Enligt 2 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor skall ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Räddningsverket framhåller i allmänna råd om systematiskt brandskyddsarbete (~~SRVFS 2004:2~~ rättelse till (SRVFS 2004:3) att ett sådant arbete bör bedrivas såväl med avseende på förebyggande åtgärder som på de åtgärder som planeras i händelse av brand. Det systematiska brandskyddsarbetet bör i vissa fall också dokumenteras skriftligt.

Enligt 2 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor skall ägare eller i vissa fall verksamhetsutövare upprätta en skriftlig redogörelse för brandskyddet för vissa byggnader eller anläggningar och lämna in denna redogörelse till kommunen. I Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 2003:10) om skriftlig redogörelse för brandskyddet anges vilka byggnader eller anläggningar som omfattas av kravet.

Kommunen utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen om skydd mot olyckor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Förutom att den skriftliga redogörelsen för brandskyddet tydliggör den enskildes eget ansvar för brandskyddet skall den också fungera som ett hjälpmedel för den kommunala tillsynen över efterlevnaden av de grundläggande kraven i 2 kap 2 § lagen om skydd mot olyckor.

Den skriftliga redogörelse som skall lämnas in till kommunen är *inte* samma sak som den dokumentation av brandskyddet som kan behöva upprättas inom ramen för en verksamhets systematiska brandskyddsarbete. Den skriftliga redogörelsen kan betraktas som en sammanfattande beskrivning av det systematiska brandskyddsarbetet. I dessa allmänna råd anges bland annat vad den skriftliga redogörelsen bör omfatta.

Objekt som omfattas av kravet på skriftlig redogörelse

Vid bedömningen av om en byggnad eller annan anläggning omfattas av kravet på skriftlig redogörelse skall både definitionerna i DEL 1 och kriterierna i DEL 2 i bilagan till SRVFS 2003:10 användas.

Utöver den allmänna skyldigheten att lämna skriftlig redogörelse för brandskyddet i befintliga byggnader och anläggningar, bör skyldigheten anses inträda för nya byggnader, anläggningar eller verksamheter när dessa tas i bruk. En reviderad redogörelse bör också lämnas i det fall en befintlig byggnad, anläggning eller verksamhet väsentligt förändras med avseende på uppgifterna i redogörelsen.

Bedömningen av vilka delar av en byggnad eller anläggning som omfattas av föreskrifterna bör grundas på helhetsbilden av hur brandskyddet i byggnaden, anläggningen eller verksamheten hänger ihop med avseende på bland annat teknik, organisation och utrymning.

Samlingslokal

Av definitionen i bilagans DEL 1 framgår att en samlingslokal är en sådan lokal där det är sannolikt att ett större antal personer med dålig lokalkännedom kan komma att uppehålla sig samtidigt. Detta medför att lokaler som endast används av personer med god lokalkännedom, exempelvis ett företags egna anställda, inte omfattas av definitionen.

Övriga begrepp som definieras i DEL 1 kommenteras i förekommande fall vid respektive punkt nedan.

Vård, omsorg och kriminalvård m.m.

Punkt 1

Personer som bör anses ha ett hjälpbehov vid utrymning är de som har en fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och som t.ex. behöver hjälp av personal för att kunna gå eller för att uppfatta eller förstå att de skall utrymma en lokal.

För att en inrättning för vård eller omsorg skall omfattas av kravet på skriftlig redogörelse bör det vara sannolikt att det regelbundet befinner sig fler än tre personer med hjälpbehov i byggnaden samtidigt.

Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg

Punkt 3-5

Det är endast verksamhet som omfattas av skollagen som berörs av föreskrifterna, inte utbildningsverksamhet i allmänhet. Det innebär att universitet, högskolor och annan vuxenutbildning inte omfattas. Delar av sådan verksamhet kan dock omfattas av andra bestämmelser i föreskrifterna, t.ex. punkten 8 om samlingslokaler.

Hotell och andra tillfälliga boenden

Punkt 6

Lagen om hotell- och pensionärsvärd (1966:742) avser med några undantag yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad.

Samlingslokaler m.m.

Punkt 8

Som exempel på lokaler som normalt sett är samlingslokaler kan nämnas

SRVFS
2004:4

- lokaler för allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar,
- lokaler för undervisning,
- vänthallar,
- sporthallar,
- affärer, varuhus och gallerior, samt
- restauranger, biografier och teatrar.

För att en samlingslokal skall omfattas av kravet på skriftlig redogörelse krävs att den används av fler än 150 personer samtidigt. Kravet gäller oberoende av hur ofta samlingslokalen används och oberoende av hur många personer lokalen är dimensionerad för.

Punkt 9

Enligt alkohollagen (1994:1738) skall ett serveringsställe vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Punkt 10

Bestämmelsen gäller för t.ex. läktare på idrottsplatser, dansbanor eller teatrar, om dessa är belägna utomhus och helt eller delvis försedda med tak.

Industrier

Vid bedömningen av om en industriverksamhet omfattas av kravet på skriftlig redogörelse är det viktigt att beakta att det är själva industriverksamheten som skall uppfylla kriterierna i punkterna 11–14.

Exempelvis bör kontorspersonalen normalt inte räknas med bland dem som är sysselsatta i industriverksamheten och likaledes bör kontorslokalerna normalt inte tas med vid beräkningen av industriverksamhetens yta.

Med lager bör inte förstås sådan förvaring av varor som syftar till att hålla dessa tillgängliga för direkt försäljning till konsument.

Punkt 11

Personerna förutsätts vara på plats samtidigt.

Punkt 12

Verksamhetens yta bör beräknas som den totala golvytan i byggnaden eller anläggningen, inklusive den yta som upptas av maskiner och annan utrustning.

Punkt 13

En bensinstation vars verksamhet i huvudsak omfattar försäljning av drivmedel omfattas normalt inte av definitionen på industri.

Byggnader eller anläggningar med stora kulturhistoriska värden*Punkt 15*

Byggnader eller bebyggelsemiljöer med stort kulturhistoriskt värde och som inte tillhör staten kan förklaras som byggnadsminnen av länsstyrelsen. Byggnadsminnen kan utgöras av bl.a. industrimiljöer, herrgårdar, torp och fäbodrar. Uppgifter om vilka byggnadsminnen som finns inom kommunen kan inhämtas hos länsstyrelsen.

Kyrkliga kulturminnen som skyddas enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. är bland annat kyrkobyggnader. Kyrkobyggnader är byggnader som den 1 januari 2000 ägdes eller förvaltades av Svenska kyrkan och som före detta datum invigts för Svenska kyrkans gudstjänst. Kyrkor ägda av någon annan än Svenska kyrkan kan förklaras som byggnadsminnen.

De flesta kyrkor omfattas även av kriteriet om samlingslokaler för fler än 150 personer i punkten 8, men genom punkten 15 omfattas också mindre kyrkor med stora kulturhistoriska värden.

Punkt 16

Byggnader eller bebyggelsemiljöer med stort kulturhistoriskt värde och som ägs av staten kan förklaras som statliga byggnadsminnen av regeringen. Exempel på statliga byggnadsminnen är bland annat de kungliga slotten samt vissa fyrplatser och försvarsanläggningar. Uppgifter om vilka statliga byggnadsminnen som finns inom kommunen kan inhämtas hos Riksantikvarieämbetet.

Punkt 17

De museer som regelmässigt uppbär statliga bidrag för sin verksamhet är i första hand de regionala museerna, där läns museerna ingår, samt några kommunala museer, t ex Stockholms stadsmuseum, Göteborgs stadsmuseum och Malmö museer.

Byggnad eller anläggning vars utformning innebär stor risk för allvarliga skador vid brand*Punkt 18*

Bestämmelsen gäller alla typer av byggnader, oavsett deras användningsområde.

Innehållet i den skriftliga redogörelsen

I bilagan till dessa allmänna råd framgår vad Räddningsverket anser att den skriftliga redogörelsen bör innehålla. Innehållet fokuserar på de för brandskyddet mest väsentliga tekniska och organisatoriska åtgärderna.

För en byggnad eller anläggning med flera olika verksamhetsutövare bör redogörelsen upprättas med en första gemensam del för byggnaden (Del 1) och sedan en del var för de olika ingående verksamheterna (Del 2) enligt bilagan.

I det fall en verksamhet utövas av annan än ägaren till byggnaden eller anläggningen, bör upprättandet av den skriftliga redogörelsen ske i samverkan mellan ägare och verksamhetsutövare.

Innehållet i den skriftliga redogörelsen för brandskyddet bör följa bilagan till dessa allmänna råd.

Frister för inlämnande av den skriftliga redogörelsen

Enligt 2 kap. 2 § förordningen om skydd mot olyckor får kommunen fastställa frister för när den skriftliga redogörelsen skall lämnas in till kommunen.

När kommunen fastställer frister för inlämnande av skriftlig redogörelse bör följande beaktas.

Ett regelbundet upprättande av en skriftlig redogörelse för brandskyddet skapar rutiner hos ägaren eller verksamhetsutövaren som även främjar egenkontrollen av brandskyddet.

Det kan behövas olika långa frister för olika typer av byggnader, anläggningar eller verksamheter. I de fall det ofta sker förändringar i byggnader, anläggningar eller verksamhet vilka påverkar brandsäkerheten, kan kortare frister behövas.

Del 1 Byggnad/anläggning**Allmänt**

Fastighetsbeteckning

Fastighetsägare

Organisationsnummer

Besöksadress

Utdelningsadress

Ägarens kontaktperson mot
tillsynsmyndigheten (räddningstjänsten)

Namn och telefonnummer

Redogörelsen upprättad av

Namn

Datum när redogörelsen upprättades

Byggnaden/anläggningen

Byggnadsår

Senaste större ändring skedde år

Total yta i m²

Antal våningar (ovan mark)

1 / 2-3 / 4-8 / 9-16 / >16

Antal källarplan

0 / 1 / 2 / >2

Ange samtliga verksamheter som finns i byggnaden/anläggningen:

Allmän verksamhet

Handel, Sjukhus, Åldringsvård, Psykiatrisk vård, Kriminalvård, Övrig vård,
Teater/biograf, Museum/bibliotek, Kyrka/motsvarande, Restaurang/danslokal,
Hotell/pensionat, Försvarsverksamhet, Skola, Fritidsgård, Förskola,
Elevhem/studenthem, Idrottsanläggning, Allmän kommunikation (terminaler mm),
Förvaltning/kontor, Annan allmän verksamhet.

Bostad**Industri**

Industrihotell, Kemisk industri, Livsmedelsindustri, Metall/maskinindustri,
Textilindustri, Trävaruindustri, Annan tillverkningsindustri, Reparationsverkstad,
Lager, Annan industri.

Annan verksamhet

Bensinstation, Lantbruk, Kraft-/värmeverk, Avfall/avlopp/rening, Parkeringshus,
Tunnel/underjordsanläggning, Övrig annan verksamhet.

Del 2 Verksamhet

En "Del 2" fylls i för varje verksamhet som omfattas av kravet på skriftlig redogörelse.

Allmänt

Om verksamhetsutövaren är densamme som ägaren av byggnaden behöver inte uppgifterna i "Allmänt" fyllas i.

Organisationsnummer

Fastighetsbeteckning

Namn på företaget, verksamheten, el.
dylikt

Besöksadress

Utdelningsadress

Verksamhetsutövarens kontaktperson
mot tillsynsmyndigheten
(räddningstjänsten)

Namn och telefonnummer

Verksamheten

På vilka våningar i byggnaden bedrivs aktuell verksamhet?	Bottenvåning / 2-3 / 4-8 / 9-16 / >16 Källare: -1 / -2 / <-3
---	---

Ange vilken typ av verksamhet som bedrivs

Allmän verksamhet

Handel, Sjukhus, Åldringsvård, Psykiatrisk vård, Kriminalvård, Övrig vård, Teater/biograf, Museum/bibliotek, Kyrka/motsvarande, Restaurang/danslokal, Hotell/pensionat, Försvarsverksamhet, Skola, Fritidsgård, Förskola, Elevhem/studenthem, Idrottsanläggning, Allmän kommunikation (terminaler mm), Förvaltning/kontor, Annan allmän verksamhet.

*Bostad**Industri*

Industrihotell, Kemisk industri, Livsmedelsindustri, Metall/maskinindustri, Textilindustri, Trävaruindustri, Annan tillverkningsindustri, Reparationsverkstad, Lager, Annan industri.

Annan verksamhet

Bensinstation, Lantbruk, Kraft-/värmeverk, Avfall/avlopp/rening, Parkeringshus, Tunnel/underjordsanläggning, Övrig annan verksamhet.

Verksamhetens yta i m²

Verksamhetstider	Dag / Natt / Dag och natt
------------------	---------------------------

Är ansvaret för brandskyddet inom företaget/organisationen klarlagt?	Ja / Ja, delvis / Nej
--	-----------------------

Om ja, beskriv kortfattat på vilket sätt

Vilket största antal anställda är på plats när verksamheten är igång?

Vilket minsta antal anställda är på plats när verksamheten är igång?

Vilket största antal personer, utöver de anställda, vistas samtidigt i verksamhetens lokaler?

Hanteras brandfarlig eller explosiv vara i verksamheten?	Ja / Nej
--	----------

Om ja, sker hanteringen över tillståndspliktig mängd?	Ja / Nej
---	----------

Mängderna framgår av Sprängämnesinspektionens föreskrifter och allmänna råd, SÄIFS 1995:3, vilka finns på www.srv.se

Byggnadstekniskt brandskydd

Finns aktuella brandskyddsritningar?	Ja / Ja, delvis / Nej
Vilka fasta brandskyddsinstallationer finns i verksamheten?	Inga, Automatiskt brandlarm, Automatisk vattensprinkler, Annat släcksystem, Brandgasventilation, Inomhusbrandpost, Nödbelysning, Stigarledning, Utrymningslarm, Vägledande markering, Övrigt (ange i fritext)
Vilka övriga brandskyddsinstallationer och brandredskap finns i verksamheten?	Brandfilter, Brandvarnare, Handbrandsläckare, Övrigt (ange i fritext)

Organisatoriskt brandskydd*Drift och underhåll av brandskyddet*

Finns överenskommen ansvarsfördelning mellan ägare och verksamhetsutövare för underhåll och kontroll av det byggnadstekniska brandskyddet och de fasta brandskyddsinstallationerna?	Ja / Ja, delvis / Nej / Inte relevant, ägaren är också verksamhetsutövare
Finns rutiner för regelbundet underhåll och kontroll av det byggnadstekniska brandskyddet och de fasta brandskyddsinstallationerna?	Ja / Ja, delvis / Nej
Om ja, dokumenteras underhållet och kontrollerna?	Ja / Ja, delvis / Nej
Har personalen kompetens för att sköta tilldelade uppgifter vad gäller skötsel och underhåll av brandskyddet?	Ja / Ja, delvis / Nej
Finns rutiner för att åtgärda brister som upptäcks vid egenkontrollen?	Ja / Ja, delvis / Nej
Finns dokumenterade rutiner för tillbudsrapportering och uppföljning av brandtillbud?	Ja / Ja, delvis / Nej

Beredskap för brand

Finns planering för hur lokalerna ska utrymmas i händelse av brand?	Ja / Ja, delvis / Nej
Är all personal informerad om hur utrymningen ska ske (även visstidsanställda, vikarier osv)?	Ja / Ja, delvis / Nej
Genomförs utrymningsövningar i verksamheten?	Ja, varje år / Ja, enstaka gång / Nej
Genomförs samordnade utrymningsövningar med övriga verksamheter i byggnaden/anläggningen?	Ja, varje år / Ja, enstaka gång / Nej / Inte relevant, det finns inga övriga verksamheter i byggnaden
Finns ansvarsfördelning mellan ägare och verksamhetsutövare i händelse av brand?	Ja / Ja, delvis / Nej / Inte relevant, ägaren är också verksamhetsutövare
Finns organisation för nödläge med avseende på brand?	Ja / Ja, delvis / Nej
Om ja, är den dokumenterad?	Ja / Ja, delvis / Nej
Vet alla i personalen vilka uppgifter de har i händelse av brand?	Ja / Ja, delvis / Nej
Har personalen kompetens att utföra uppgifterna de har i händelse av brand?	Ja / Ja, delvis / Nej
Om ja, hur upprätthålls och säkerställs kompetensen?	<u>Genom teoretisk utbildning;</u> Ja, varje år / Ja, enstaka gång / Nej <u>Genom praktisk övning;</u> Ja, varje år / Ja, enstaka gång / Nej
Är verksamheten beroende av att samverka med annan närliggande verksamhet i händelse av brand?	Ja / Ja, delvis / Nej
Om ja, är denna samverkan planerad?	Ja / Ja, delvis / Nej

Övriga kommentarer eller information